

- ✓ Ak máme malé deti, používajme bavlnené plienky namiesto jednorazových.
- ✓ Opätovne používajme obálky, kancelársky papier, dokumenty tlačme obojstranne.
- ✓ Ak v našom zamestnaní, škole, bufete používajú jednorazový riad, utierky, požiadajme o ich nahradenie opätovne použiteľnými.

Vedeli ste, že ?

Jednorazová plienka spotrebuje 3,5 krát viac energie, 8 krát viac neobnoviteľných nespracovaných materiálov, 90 krát viac obnoviteľných materiálov ako látková plienka. Na výrobu jednej plienky, ktorú po použití vyhodíte, je potrebná rovnaká energia ako energia umožňujúca vyprať látkovú plienku 200 krát.

3. Separujme odpad pre recykláciu a kompostovanie

Separovanie odpadu pre recykláciu a kompostovanie je v súčasnosti viac ako nevyhnutné. Nezabúdajme však, že neodstraňuje príčiny, ale iba dôsledky problému s odpadmi.

Recyklácii a kompostovaniu musí najprv predchádzať kvalitné separovanie jednotlivých zložiek odpadu (papier, sklo, kovy, plasty, bioodpad ...) už v domácnosti, zamestnaní, v škole. To môže robiť každý z nás.

Ak vo vašom meste alebo obci ešte stále nemáte separovaný zber, zašlite list primátorovi alebo starostovi. Požiadajte ho o skoré zavedenie separovaného zberu, prípadne ak už je zavedený o jeho ďalší rozvoj (viac kontajnerov na separovanie, zlepšenie informovanosti o tom čo a ako separovať, viac zberných dvorov, vytvorenie centra opätovného používania ...)

Ak bývame v rodinnom dome alebo máme záhradku, začnime kompostovať biologický odpad. Okrem toho, že zadarmo získame kvalitné hnojivo, znížime množstvo vyhadzovaného odpadu o takmer polovicu.

Uprednostňujme výrobky, ktoré sú vyrobené z recyklovaných surovín (napr. papier) alebo

Vedeli ste, že ?

Recyklácia jednej hliníkovej plechovky ušetrí elektrinu potrebnú na chod počítača alebo TV počas troch hodín. Recyklovanie papiera znižuje znečistenie ovzdušia o 75 %, vody o 35 % a spotrebu energie o 75 %.

Problémy súvisiace s odpadom môže pomôcť riešiť každý z nás znížením množstva vyhadzovaných vecí, opätovným používaním všetkého, čo sa dá, separovaním pre recykláciu a kompostovanie.

Pomôžeme tak nielen životnému prostrediu, ale aj nášmu zdraviu a našej peňaženke.

Aj jednoduchá podpora kampaní Priateľov Zeme - SPZ pre zníženie znečisťovania nášho prostredia odpadmi je dôležitou pomocou. Žiadajte si od Priateľov Zeme informácie, ako môžete podporiť aktuálne kampane.

Priatelia Zeme - SPZ v rámci kampane "Smerovanie k nulovému odpadu" ponúka obciam, komunitám, školám pomoc pri zavádzaní a zlepšovaní separovaného zberu pre recykláciu a pri zavádzaní kompostovania biologických odpadov.

Priatelia Zeme - SPZ ...

- ... sú občianska nezisková organizácia chrániaca životné prostredie
- ... od roku 1996 úspešne pracujú na zastavovaní ekologicky škodlivých činností a presadzujú konštruktívne riešenia v prospech života na Zemi
- ... sa dlhodobo a koncepčne zameriavajú hlavne na riešenie problematiky odpadov a toxického znečistenia
- ... sú členom asociácie Priatelia Zeme - Slovensko, ktorá je slovenským zástupcom najväčšej medzinárodnej siete environmentálnych organizácií Friends of the Earth International, so zastúpením v 71 krajinách sveta
- ... neprijímajú prostriedky od spoločností devastujúcich životné prostredie alebo štátu. Nezávislosť si môžu zachovať len vďaka podpore verejnosti.

Pomôcť môžete aj Vy:

staňte sa členom Priateľov Zeme - SPZ, podporte aktivity Priateľov Zeme - SPZ finančne alebo venovaním 2 % z Vašich daní, zapojte sa aktívne do našej činnosti.

Kontaktujte nás prosím, ak máte záujem o viac informácií.

Priatelia Zeme - SPZ pôsobili do februára 2005 pod názvom Spoločnosť priateľov Zeme.

**Priatelia
Zeme
SPZ**

P. O. BOX H - 39, 040 01 Košice
kancelária: Alžbetina 53, Košice
tel./fax: 055 / 677 1 677
e-mail: spz@priateliazeme.sk
www.priateliazeme.sk/spz
č.úctu: 4350054728/3100

ODPADY

Problém ?
Pozrime sa na to bližšie !

„Mladý človek problém rieši. Génus mu predchádza.“
Ernst Schumacher

**Priatelia
Zeme
SPZ**

Všetko má svoj začiatok ...

... a problém s odpadmi začína skôr ako pri naplnení našej odpadovej nádoby.

Potraviny, šaty, noviny, elektroniku a mnoho ďalších vecí väčšina z nás používa každý deň a život bez nich si už ani nedokážeme predstaviť.

Používanie týchto vecí je neoddeliteľne spojené s ťažbou prírodných surovín, ktorá často krátko nenávratne likviduje významné ekosystémy a nezohľadňuje potreby budúcich generácií. Následná priemyselná výroba výraznou mierou prispieva k poškodzovaniu životného prostredia a nášho zdravia produkciou škodlivých látok.

Vedeli ste, že ?

Za každou tonou nových výrobkov, ktoré si kúpime je ukrytých 10 ton surovín a nesmierne množstvo energie, ktoré boli použité pri ich výrobe. Vyhadzovaním papiera do zmesného odpadu zničíme v SR ročne vyše 2 200 ha storočného lesa.

Rýchlo preč s odpadom ...

... odchodom „smetiarskeho“ auta z pred nášho domu začína druhé kolo problémov.

Veci, ktoré sa nám zdajú nepotrebné, končia väčšinou na skládke alebo v spaľovni. Tieto spôsoby „zneškodňovania“ odpadu znečisťujú našu pôdu, vodu a vzduch.

Skládky môžu zapríčiniť zdravotné problémy u miestneho obyvateľstva, môžu znečistiť zdroje vody a uvoľňujú skleníkovú plyny (napr. metán, CO₂).

Spaľovanie produkuje toxické látky (napr. dioxíny) a toxický popolček, ktorý končí na skládke.

Vedeli ste, že ?

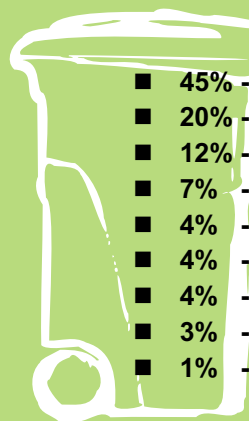
Odborné štúdie zistili u ľudí žijúcich do 3 km od skládok odpadov zvýšený výskyt rakoviny, hlavne močového mechúra, žalúdka, pečene, pľúc, leukémie a vrodených porúch u detí.

Súčasná nakladanie s odpadmi predstavuje problém pre životné prostredie a pre budúcnosť. Existujú však účinné riešenia.

Vieme čo vyhadzujeme ?

Priemerný občan Slovenska ročne vyprodukuje približne 290 kg komunálneho odpadu. Spoločne teda vytvoríme každý rok cca 1,6 milióna ton komunálnych odpadov.

Pozrime sa bližšie na hmotnostné zloženie našej odpadovej nádoby.

- 45% - **biologický odpad** - využiteľný kompostovaním
- 20% - **papier** - dobre recyklovateľný
- 12% - **sklo** - dobre recyklovateľné
- 7% - **plasty** - recyklovateľné v obmedzenej miere
- 4% - **textil** - recyklovateľný v obmedzenej miere
- 4% - **kovy** - dobre recyklovateľné
- 4% - **anorganický odpad** - dobre recyklovateľný
- 3% - **drevo, guma, koža** - recyklovateľné v obmedzenej miere
- 1% - **nebezpečný odpad** - recyklovateľný v obmedzenej miere

Prieskumy ukázali, že až 80 % z toho, čo dnes väčšinou vyhadzujeme ako nepotrebné, by sme ešte vedeli využiť - to by sme však museli prestať hádzať všetko do jedného koša.

Sme naozaj tak bohatí, aby sme si to mohli dovoliť?

Každý z nás môže pomôcť !

Stačí ak si osvojíme a v praxi začneme realizovať hierarchiu správneho nakladania s odpadom:

1. Minimalizujeme vznik a škodlivosť odpadov
2. Opätovne používame veci použiteľné
3. Separujeme odpad pre recykláciu a kompostovanie

1. Minimalizujeme

- ✓ Nezabúdajme, že najlepší odpad je ten, ktorý vôbec nevznikne.
- ✓ Kupujeme len výrobky, ktoré skutočne potrebujeme a ktoré sú trvanlivé a dajú sa opraviť - menej je niekedy viac.
- ✓ Vyhýbajme sa jednorazovým obalom a zbytočne baleným potravinám (chlieb, pečivo, ovocie, zelenina...).
- ✓ Pri nákupoch odmietajme rozdávané igelitové tašky, vrecúška a používajme radšej vlastnú trvácnu tašku.
- ✓ Uprednostňujeme miestne výrobky a potraviny - pri preprave na krátke vzdialenosti nie je potrebných veľa obalov.
- ✓ Využívajme bezobalovú distribúciu - nákup čistiacich prostriedkov, kozmetiky, sirupov do nami prinesených obalov.
- ✓ Uprednostňujeme väčšie balenia výrobkov a koncentráty.
- ✓ Vyhýbajme sa výrobkom, ktoré spôsobujú problémy životnému prostrediu a zdraviu ľudí - polyvinylchlorid (PVC - býva tiež označovaný ako vinyl, V, alebo číslom 3), agresívne čistiace prostriedky napr. s obsahom chlóru ...
- ✓ Využívajme viac knižnice, požičovne, práčovne, požičovne áut namiesto kupovania nových výrobkov.
- ✓ Označme si schránku nápisom "Nevhadzujte reklamy", predídeme tak zbytočným odpadom z nepotrebných letákov.

Vedeli ste, že ?

Priemerná domácnosť dnes "vyhodí" 10 - 50 % z cien potravín a nápojov len na ich obaly.

2. Opätovne používame

- ✓ Ak už vlastníme nejaký výrobok, nevyhadzujeme ho pri prvých náznakoch poruchy.
- ✓ Opravujeme pokazené veci ako šaty, topánky, elektroniku alebo nábytok.
- ✓ Uprednostňujeme nápoje balené vo vratných obaloch. Požiadajme nášho obchodníka, aby takto balené nápoje zaradil do svojej ponuky.
- ✓ Používajme nabíjacie batérie (monočlánky).
- ✓ Ak už niektoré šaty, topánky a hračky nepotrebujeme, darujme ich charite.
- ✓ Nakupujeme čo najviac v second handoch.

